

«Μέρες Καλής Διαγωγής Κρατουμένων Κεντρικής Φυλακής»

14/05/23

Αλέξανδρος Κληρίδης

Δικηγόρος

Συνδέσμου Προστασίας Δικαιωμάτων

Φυλακισμένων & Αποφυλακισθέντων

Διαχρονικό είναι και θα είναι το πρόβλημα του υπερπληθυσμού των Κεντρικών Φυλάκων με τους αρμοδίους να αναγνωρίζουν το πρόβλημα αλλά να μην έχουν απάντηση σε αυτό. Θετική η πρόσφατη εξέλιξη που αναμενεται να παει ενωπιον Βουλης για την εφαρμογής του βραχιολιού σε υποδικους, αυτό όμως επηρεάζει μόνο συγκεκριμένη ομάδα κρατουμένων της Κεντρικής Φυλακής. Παράλληλα η CPT (Ευρωπαϊκή Επιτροπή Κατά των Βασανιστηρίων) επανειλημμένα έχει καταδικάσει τον υπερπληθυσμό στις Κεντρικές Φυλακές της Κύπρου και όπως φαίνεται το ίδιο θα κάνει και για την φετινή χρονιά.

Νέα κτήρια και αλλαγές χρήσης υφιστάμενων κτηρίων θα δώσουν προσωρινή ανακούφιση στο πρόβλημα όμως δεν παρέχουν λύση σε αυτό. Παρόμοιος ήταν ο προβληματισμός και στις ΗΠΑ αφού τα ίδια προβλήματα υπάρχουν και σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό. Πρόβλημα στο οποίο δόθηκε απάντηση με την ψήφιση του First Step Act, το οποίο έχει ως σκοπό να επιβραβεύει κρατουμένους με ημέρες χάρης στην βάσει της ποινής που έχουν καταδικαστεί, τις συνθήκες της περίπτωσης όπως επίσης και την εργατικότητα τους κατά την έκτιση της ποινής αλλά και τα προγράμματα εκπαίδευσης που θα ολοκληρώσει ο κάθε κρατούμενος με επιτυχία. Με την πιο πάνω αλλαγή, περιπτώσεις όπως κρατούμενοι που καταδικάζονται σε ποινή φυλάκισης για πρώτη φορά και για συγκεκριμένα αδικήματα μπορούν να επωφεληθούν του προγράμματος αυτού για να αφαιρέσουν μέχρι και 15 μέρες τον μήνα από την ποινή τους αφού αποδείξουν στις φυλακές ότι το αξίζουν με τη συμπεριφορά τους, την εργατικότητα τους, την εκπαίδευση και μόρφωση τους.

Στην Κύπρο από το 1996 στον περί Φυλάκων Νομο μας, υπάρχει ανάλογη αναφορά όπου η ποινή ενός κρατουμένου μπορεί να μειωθεί στην βάσει των πιο πάνω με απόφαση του διευθυντή σε κάποιες περιπτώσεις απο 2 μέχρι 14 ημέρες για κάθε πραγματικό μήνα που βρίσκεται στην φυλακή, αναλόγως της κατηγορίας που εμπίπτει η περίπτωση του κάθε κρατουμένου. Το άρθρο αυτό του νόμου εφαρμόζεται σε όλους τους κρατουμένους που μπορούν να επιδείξουν «καλή διαγωγή και εργατικότητα εκτός σε όσους έχει επιβληθεί η ποινή της δια βίου φυλάκισης» και πάντα η μείωση εφαρμόζεται «ανάλογα με τον αριθμό των προηγούμενων περιόδων ποινής φυλάκισης με τις οποίες ο κρατούμενος βαρύνετέ».

Δεν υπάρχει όμως ρυθμίσει όπως στον νέο κανονισμό των ΗΠΑ που να μπορεί ένας κρατούμενος να δουλέψει ή να εκπαιδευτεί ή κάποια άλλη παράμετρος που να του επιτρέπει να επηρεάσει με θετικό τρόπο την πιο σύντομη αποφυλάκιση του και την ίδια ώρα να έχει ένα κίνητρο να μορφωθεί ή να εκπαιδευτεί ή να εργαστεί με περισσότερη προσήλωση και αφοσίωση.

Ειδικά οι περιπτώσεις κατάδικων που για πρώτη φορά βρίσκονται στη Φυλακή, δηλαδή που δεν έχουν προηγούμενες καταδίκες, δεν υπάρχει κανένα επιχείρημα γιατί να μην μπορεί κάποιος να επωφεληθεί τέτοιου προγράμματος που θα του επιτρέψει να δείξει προς την διεύθυνση των Κεντρικών Φυλάκων ότι αξίζει να αφεθεί ελεύθερος το συντομότερο δυνατό όπως επίσης και της ευρύτερης κοινωνίας ότι αξιοποίησε τον χρόνο κράτησης τους στις Κεντρικές Φυλακές εντατικά για την αναμόρφωση του ίδιου και τον σωφρονισμό του.

Ακόμα πιο έντονη η ανάγκη για την εφαρμογή αυτής της εισήγησης από την στιγμή που υπάρχουν περιπτώσεις εντός της Κεντρικής Φυλακής, που για διάφορους λόγους πολιτικής, φαίνεται να τους αποστερείται το δικαίωμα να μεταβουν στην Ανοικτή Φυλακή, να μην εντάσσονται στο πρόγραμμα Εξωιδρυματικής Απασχόλησης και να μην λαμβάνουν ούτε Προεδρική ή άλλη χάρη.

Συνεπώς προς απάντηση του φαινομένου του υπερπληθυσμού που υπάρχει στις Κεντρικές Φυλακές, θα πρέπει 1) να αυξηθούν οι μέρες που δικαιούνται όλοι οι κρατούμενοι στις περιπτώσεις που αναφέρονται στους Πίνακες του Νόμου στη βάση του άρθρου 12 (1 και 2), και 2) να τροποποιηθεί ο νόμος με τέτοιο τρόπο ώστε να δίνει σε κάποιο κρατούμενο το δικαίωμα να εργαστεί, εκπαιδευτεί, μορφωθεί με στόχο να μπορεί να διεκδικήσει την αφαίρεση περισσότερων ημερών από την ποινή του.